

Силабус дисципліни «Політологія»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

90 годин · 3 кредити ЄКТС · 3 змістовних модулі

*ОП «Фінанси, банківська справа та страхування в УІС і Т» · ОП «Облік і
оподаткування в УІС і Т»*

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Політологія

Спеціальність: **123** Комп'ютерна інженерія

Освітні програми: Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях;
Облік і оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях

Ступінь: Бакалавр

Підсумковий контроль: Залік

90

Годин

загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

3

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання суспільно-політичної інформації: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернативних позицій, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції щодо суспільно-політичних процесів. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, аналітичних есе та презентацій. Здатність до усної та письмової комунікації: чітко пояснювати політичні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність та готовність до участі в суспільному житті; усвідомлення громадянських прав і обов'язків у сучасному демократичному суспільстві. • аналізувати навчальну, статистичну та нормативну інформацію суспільно-політичного характеру; • виділяти головне та узагальнювати результати аналізу; • планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; • коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; • брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності політології, її функцій та ролі в системі соціально-гуманітарного знання. Знання принципів функціонування політичної системи суспільства, форм державного правління та устрою, механізмів здійснення публічної влади, особливостей виборчих систем і процесів. Здатність аналізувати сучасні суспільно-політичні явища та процеси в Україні та світі в контексті завдань управлінських інформаційних систем; орієнтуватися в питаннях цифрового урядування, електронної демократії та е-участі громадян. Знання основ геополітики, міжнародних відносин і зовнішньополітичного курсу України в умовах воєнного часу та євроатлантичної інтеграції. • оцінювати стан демократичного розвитку суспільства за ключовими показниками; • визначати роль і функції держави в сучасному інформаційному суспільстві; • характеризувати партійні системи та виборчі процеси; • орієнтуватися в системі міжнародних відносин та зовнішньої політики; • пояснювати вплив глобалізації та цифрових технологій на політичні процеси.	Результати навчання Пояснювати сутність основних політологічних категорій та явищ: влада, держава, демократія, громадянське суспільство, політичні партії, виборча система, геополітика, міжнародна безпека. Аналізувати основні показники стану політичної системи для виявлення тенденцій демократичного розвитку. Характеризувати форми держави, типи виборчих систем та моделі демократії; застосовувати методи аналізу суспільно-політичних процесів; визначати геополітичне становище України та її місце в системі міжнародних відносин у контексті євроінтеграційних прагнень. • пояснювати зміст базових політологічних понять і категорій; • аналізувати структуру і динаміку сучасних політичних процесів в Україні; • визначати тенденції розвитку демократії та громадянського суспільства; • застосовувати методи аналізу міжнародних відносин; • використовувати офіційні та наукові джерела для прийняття обґрунтованих суджень про суспільно-політичну дійсність.
--	--	--

Основи теорії політики та держави

Тема 1.1

Політологія як наука і навчальна дисципліна.

Предмет, об'єкт, методи та функції політології. Місце політології в системі соціально-гуманітарних наук. Значення для фахівців з комп'ютерної інженерії.

Тема 1.2

Політика та влада як суспільні явища: сутність, ознаки та функції політики; природа та ресурси влади; легітимність і ефективність публічної влади в сучасній державі.

Тема 1.3

Держава як основний інститут політичної системи. Ознаки, функції та форми держави. Правова держава та громадянське суспільство. Особливості державного будівництва в Україні.

Політична система, партії та виборчі процеси

Тема 2.1

Політична система суспільства: поняття, структура, функції та типологія. Особливості функціонування політичної системи сучасної України.

Тема 2.2

Демократія: сутність, форми та моделі. Принципи демократичного врядування. Електронна демократія та цифрова участь громадян в управлінні державою.

Тема 2.3

Політичні партії та партійні системи. Класифікація та функції партій. Виборчі системи та виборчий процес. Вибори в умовах воєнного стану.

Тема 2.4

Громадянське суспільство та правова держава. Права і свободи людини. Взаємодія держави та громадянського суспільства. Інформаційне суспільство та цифрові права громадян.

Міжнародна політика, геополітика та глобальні виклики

Тема 3.1

Міжнародні відносини та зовнішня політика держав: сутність, суб'єкти, принципи. Система міжнародної безпеки та роль міжнародних організацій (ООН, НАТО, ЄС).

Тема 3.2

Геополітика: поняття, концепції та сучасні виклики. Геополітичне становище України. Агресія Росії проти України та її наслідки для системи міжнародної безпеки.

Тема 3.3

Глобалізація та політичні процеси. Інформаційна війна та кібербезпека як чинники сучасної геополітики. Вплив цифрових технологій на міжнародні відносини.

Тема 3.4

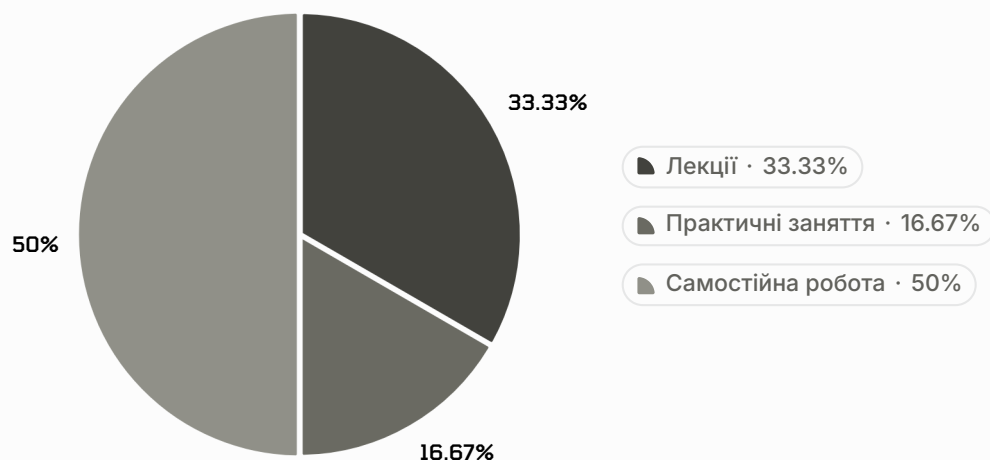
Євроінтеграція України: стратегія, виклики та перспективи. Реформи у сфері державного управління та інформаційного суспільства в контексті вступу до ЄС.

Розподіл навчального часу – 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Політологія як наука	2	1	4
	Тема 1.2 – Політика та влада	2	1	4
	Тема 1.3 – Держава та громадянське суспільство	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 – Політична система	4	1	4
	Тема 2.2 – Демократія та е-урядування	2	2	4
	Тема 2.3 – Партії та виборчі системи	2	1	4
	Тема 2.4 – Громадянське суспільство та цифрові права	4	2	4
Модуль 3	Тема 3.1 – Міжнародні відносини	4	2	4
	Тема 3.2 – Геополітика та Україна	4	2	4
	Тема 3.3 – Глобалізація та кібербезпека	2	2	4
	Тема 3.4 – Євроінтеграція України	2	1	5
Разом		30	15	45

 Загальний обсяг: **90 годин = 3 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (15 год.):** відпрацювання навичок, аналіз кейсів
- **Самостійна робота (45 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються критично аналізувати суспільно-політичну дійсність самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з політології (Горбань, Гелей, Демиденко та ін.), нормативно-правовими актами (Конституція України, закони про вибори, про національну безпеку), науковими статтями у фахових виданнях («Політикус», «Studia Politologica Ucraino-Polona»). Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування політичних категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Верховної Ради України (rada.gov.ua), Президента України (president.gov.ua), Кабінету Міністрів (kmu.gov.ua), Центральної виборчої комісії (cvk.gov.ua), Міністерства закордонних справ (mfa.gov.ua). Аналіз міжнародних порталів: Freedom House, Transparency International, Євробарометр. Пошук актуальної інформації для навчальних завдань, розвиток навичок критичного аналізу джерел та формування медіаграмотності.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань: порівняльний аналіз виборчих систем, оцінка стану демократії за індексами міжнародних організацій, аналіз геополітичної ситуації навколо України; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань суспільно-політичного та інформаційного середовища. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці, інтерпретувати отримані результати та обґрунтовувати висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов аналітичних завдань, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів аналізу; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять та аналіз кейсів. Очікуваний результат — готовність до активної участі на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та тестові вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або аналітичне есе, яке охоплює теми змістовних модулів (теоретичні питання, аналіз суспільно-політичних процесів, порівняльна характеристика явищ). Оцінюються повнота відповіді, обґрунтованість аналізу та якість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Політологія» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й критичного мислення та громадянської компетентності, необхідних для майбутньої професійної діяльності фахівців з комп'ютерної інженерії в управлінських інформаційних системах. Такий підхід сприяє глибшому розумінню суспільно-політичних процесів, розвитку аналітичного мислення та усвідомленню ролі цифрових технологій у сучасній демократії.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із суспільно-політичної практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних політичних ситуацій та подій (вибори, реформи, зовнішньополітичні рішення); студенти виявляють суть проблеми, пропонують оцінки та обґрунтовують висновки.	Практичні завдання Аналітичні вправи за темами (порівняння виборчих систем, аналіз рівня демократії за індексами, оцінка міжнародних подій); відпрацювання алгоритмів суспільно-політичного аналізу.
Дискусії Обговорення актуальних суспільно-політичних проблем (воєнний стан, євроінтеграція, цифрова демократія, кібербезпека); розвиток критичного мислення та вміння аргументувати позицію.	Робота з нормативними документами Опрацювання Конституції України, законів про вибори, про національну безпеку, про основи національного спротиву; формування навичок роботи з правовою та нормативною базою.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною суспільно-політичною темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації інформації.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей з суспільно-політичної проблематики.		
 Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».		

Рекомендована література та ресурси

1. Горбань Ю. О., Бондар І. С. Політологія : навч. посіб. — Київ : Університет «Україна», 2023. — 320 с.
2. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія : підручник. 11-те вид., переробл. і доп. — Київ : Знання, 2023. — 390 с.
3. Демиденко Н. М. Політологія : навч. посіб. — Суми : Сумська філія ХНУВС, 2022. — 318 с.
4. Політологія : підручник для студентів вищих закладів освіти. 5-те вид., виправл. і доповн. — Львів : Магнолія 2006, 2025. — 304 с.
5. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 (зі змінами). — URL: [**https://zakon.rada.gov.ua**](https://zakon.rada.gov.ua)
6. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 № 2469-VIII (зі змінами). — URL: [**https://zakon.rada.gov.ua**](https://zakon.rada.gov.ua)
7. Закон України «Про вибори народних депутатів України» від 17.11.2011 № 4061-VI (зі змінами). — URL: [**https://zakon.rada.gov.ua**](https://zakon.rada.gov.ua)
8. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 05.10.2017 № 2163-VIII. — URL: [**https://zakon.rada.gov.ua**](https://zakon.rada.gov.ua)
9. Пояркова Т. К. Антикризисний менеджмент у політиці : навч. посіб. — Київ, 2023.
10. Угода про асоціацію між Україною та ЄС: аналіз виконання. — Київський центр «Українська призма», 2024. — URL: [**https://prismua.org**](https://prismua.org)
11. Корнієнко В. О., Денисенко В. М. Модернізація суспільства: політичний вимір. — Вінниця : ВНТУ, 2023. — 198 с.
12. Ставнійчук М. І., Шаповал В. М. Виборче право України : навч. посіб. — Київ : Ін Юре, 2024. — 256 с.
13. Туркало С. Я. Геополітика : підручник. — Київ : КиМУ, 2023. — 278 с.
14. Свобода в мережі 2024 (Freedom on the Net). Звіт Freedom House щодо України. — URL: [**https://freedomhouse.org**](https://freedomhouse.org)
15. Індекс демократії 2024. Звіт Economist Intelligence Unit. — URL: [**https://www.eiu.com**](https://www.eiu.com)
16. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: [**https://rada.gov.ua**](https://rada.gov.ua)
17. Офіційний сайт Президента України. — URL: [**https://president.gov.ua**](https://president.gov.ua)
18. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: [**https://www.kmu.gov.ua**](https://www.kmu.gov.ua)
19. Офіційний сайт Центральної виборчої комісії України. — URL: [**https://cvk.gov.ua**](https://cvk.gov.ua)
20. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. — URL: [**https://mfa.gov.ua**](https://mfa.gov.ua)
21. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України. — URL: [**https://thedigital.gov.ua**](https://thedigital.gov.ua)
22. Національний інститут стратегічних досліджень. — URL: [**https://niss.gov.ua**](https://niss.gov.ua)
23. Журнал «Studia Politologica Ucraino-Polona» (електронне видання). — URL: [**https://sp.ukrpol.org.ua**](https://sp.ukrpol.org.ua)
24. Журнал «Політикус» (електронне видання). — URL: [**https://politicus.od.ua**](https://politicus.od.ua)
25. Transparency International Ukraine. — URL: [**https://ti-ukraine.org**](https://ti-ukraine.org)